

AFTONBLADET

Svenska skolor har stora problem med mögel, men myndigheterna tar inte larmen på allvar, skriver **Ritt Goldstein**. Trots att sjukfrånvaron hos barn i "mögeldagis" visat sig vara tre gånger så hög som i vanliga dagis och att barn är mycket känsligare för mögel än vuxna.

Barnen i "sjuka skolor" kan få både allvarliga och kroniska sjukdomar alltifrån astma och hudbesvär till cancer.

Sjuka skolor = sjuka barn

Ritt Goldstein: "Myndigheterna måste ta mögellarmen på allvar"

Varje samhälle måste (ibland) hantera besvärliga frågor, och det verkar som att vi nu drabbats av en sådan. Nyligen har vi kunnat se rubriker som avslöjat att våra skolor förfaller och att vi nu tvingas ta itu med de plågsamma hälso- och ekonomiska problem detta betyder.

Men medan vi överväger dessa svåra val så kan effekterna för våra barns hälsa bli ödesdigra.

Fuktskador och mögel – och några av de hälsoproblem de orsakar – har visat sig vanligt förekommande i våra skolor. Trots detta har inte ansvariga myndigheter blivit tillräckligt oroad över förhållandena, enligt en ny rapport.

Det är illavarslande, särskilt med tanke på mögelvarningarna från forskare på Lunds universitet som skapade stora rubriker i vintras. Den 12 december gick forskningschefen i Lund, Lennart Larsson, ut i Aftonbladet och varnade för att mögelproblem "måste tas på största allvar".

Larsson tillade att ingen ska behöva tolerera synen eller lukten av mögel, en varning han upprepade 4 juni vid miljöpartiets riksdagssymposium "Sjuka hus en hälsofara".

I motsats till hur denna nya rapport ser på problemen i skolan, så finns det trots allt en välgrundad oro att ta på allvar.

”Utsatthet för höga nivåer av mögel kan orsaka skador och disfunktioner hos en mängd organ och system”, var slutsatsen från forskare på ledande amerikanska institutioner, inklusive Harvard och Illinois universitet i Chicago. Dessa resultat förstärktes på seminariet i Stockholm, där det framkom att hälsoeffekter på grund av fukt och mögel finns väl dokumenterade i över ”100 studier runt om i världen”.

Så tidigt som 2003 rapporterade Aftonbladet: ”Nästan en miljon människor mår illa av att bo och arbeta i hälsofarliga lägenheter, kontor, dagis och skolor.”

Riksdagsseminariets moderator, Jan Lindholm (riksdagsledamot mp) – en före detta lärare – har beskrivit de förskräckliga mögelproblemen som vissa skolor har. Barn- och skolläkare Bernt Danielsson presenterade siffror över mögelrelaterade problem hos de yngsta eleverna och dagisbarnen. I vad som Danielsson betecknade som ett ”mögeldagis”, var sjukfrånvaron hos barnen tre gånger högre än i mögelfria lokaler. Och att effekterna för barnen i ”sjuka skolor” kan bli både allvarliga och kroniska.

Hur en skolas inomhusluft kan få allvarliga konsekvenser visade Danielsson genom att återberätta om fallet ”Jessica”, en historia som är en mardröm för varje förälder.

Jessicas historia började vid 10 års ålder, med skolrelaterade symptom som huvudvärk, andningssvårigheter och ständig trötthet. För att kunna klara av studierna på högstadium och gymnasium var hon tvungen att vistas i speciella lokaler. Vid 18 hade hon utvecklat överkänslighet mot ett flertal ämnen och vid 20 hade allt blivit än värre, hon sov 18-20 timmar om dygnet. Vid 25 års ålder blev Jessica förtidspensionär, då hon ”inget orkar”.

Jessicas symptom matchar sjuka hus-syndromet, fast i hennes fall var det en sjuk skola.

Jag är själv ett offer för mögel. Jag bodde i en lägenhet med ”kraftigt förhöjda” mögelhalter samt kemiska gifter. Sjutton månader senare är jag fortfarande sjuk ... och då är jag vuxen och inte ett barn.

Forskare har funnit att barn är särskilt mottagliga för mögels skadeverkningar. De tror att när de växer så snabbt så blir de också särskilt sårbara.

Luftvägssymtom och astma, huvudvärk, ögonbesvär, hudbesvär, infektionskänslighet, hyperreaktivitet, neurologiska symptom, och även cancer är några av de problem som experterna på seminariet förklarade att mögel kan förorsaka.

Man påpekade att kemiska emissioner och bakterier som ofta uppstår vid mögelskador också kan förorsaka stora hälsoproblem.

Att rätta till skolmiljön beräknas kosta 5 miljarder kronor. Jag tror att Jessicas föräldrar kan förklara varför också en sådan stor summa är en billig kostnad.

Ritt Goldstein

57 år, undersökande journalist, Falun.